

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

HOÀNG THỊ HÀ

GIẢM NGHÈO BỀN VỮNG CHO
CÁC HỘ NÔNG DÂN TẠI THỊ XÃ SÔNG CÔNG
TỈNH THÁI NGUYÊN

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ

Chuyên ngành: QUẢN LÝ KINH TẾ

THÁI NGUYÊN - 2014

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH**

HOÀNG THỊ HÀ

**GIẢM NGHÈO BỀN VỮNG CHO
CÁC HỘ NÔNG DÂN TẠI THỊ XÃ SÔNG CÔNG
TỈNH THÁI NGUYÊN**

**Chuyên ngành: Quản lý kinh tế
Mã số: 60. 34. 04. 10**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ

Người hướng dẫn khoa học: TS. VÕ HẢI THANH

THÁI NGUYÊN - 2014

LỜI CAM ĐOAN

Luận văn “*Giảm nghèo bền vững cho các hộ nông dân tại thị xã Sông Công tỉnh Thái Nguyên*” được thực hiện từ tháng 12/2013 đến tháng 6/2014 có sử dụng những thông tin từ nhiều nguồn khác nhau. Các thông tin này đã được chỉ rõ nguồn gốc, có thông tin thu thập từ điều tra thực tế ở địa phương, số liệu đã được tổng hợp và xử lý.

Tôi xin cam đoan rằng đây là công trình nghiên cứu của tôi. Các số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn này là hoàn toàn trung thực và chưa được sử dụng để bảo vệ một học vị nào. Các tài liệu tham khảo có nguồn gốc trích dẫn rõ ràng.

Thái Nguyên, ngày 20 tháng 08 năm 2014

Tác giả luận văn

Hoàng Thị Hà

LỜI CẢM ƠN

Trong thời gian thực hiện luận văn, tôi đã nhận được sự giúp đỡ quý báu của nhiều tập thể, cá nhân trong và ngoài trường.

Trước hết, tôi xin chân thành cảm ơn Ban giám hiệu trường ĐH Kinh tế & Quản trị kinh doanh, lãnh đạo Khoa Sau đại học của trường.

Tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc đến **TS. Võ Hải Thanh**, người đã nhiệt tình hướng dẫn tôi, tận tình chỉ bảo và giúp đỡ tôi trong suốt quá trình thực hiện luận văn.

Tôi xin chân thành cảm ơn các đồng chí lãnh đạo UBND thị xã Sông Công, các phòng chức năng của thị xã và các hộ nông dân đã giúp đỡ và tạo điều kiện cho tôi trong quá trình thu thập thông tin để thực hiện luận văn.

Tôi xin chân thành cảm ơn!

Thái Nguyên, ngày 20 tháng 08 .năm 2014

Tác giả luận văn

Hoàng Thị Hà

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT	iii
DANH MỤC CÁC BẢNG.....	vi
DANH MỤC CÁC BIỂU, ĐỒ THỊ	vii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu của đề tài	3
3. Đối tượng nghiên cứu và phạm vi nghiên cứu	3
4. Những đóng góp của luận văn	4
5. Kết cấu của luận văn	4
Chương 1. CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN VỀ GIẢM NGHÈO BỀN	
VỮNG CHO HỘ NÔNG DÂN.....	5
1.1. Cơ sở lý luận về giảm nghèo bền vững cho hộ nông dân	5
1.1.1. Khái niệm về đói nghèo.....	5
1.1.2. Khái niệm hộ, hộ nông dân.....	10
1.1.3. Các nguyên nhân dẫn đến nghèo đói	12
1.1.4. Giảm nghèo.....	14
1.1.5. Giảm nghèo bền vững.....	16
1.2. Cơ sở thực tiễn về giảm nghèo bền vững cho hộ nông dân	21
1.2.1. Kinh nghiệm về giảm nghèo bền vững cho hộ nông dân của một số nước trên thế giới	21
1.2.2. Kinh nghiệm về giảm nghèo bền vững của một số địa phương ở Việt Nam.....	25
1.2.3. Bài học rút ra từ kinh nghiệm giảm nghèo bền vững trên thế giới và Việt Nam.....	30
Chương 2. PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	32
2.1. Các câu hỏi đặt ra mà đề tài cần giải quyết.....	32
2.2. Phương pháp nghiên cứu.....	32

2.2.1. Chọn địa điểm nghiên cứu.....	32
2.2.2. Phương pháp thu thập thông tin.....	33
2.2.3. Phương pháp tổng hợp, xử lý số liệu.....	34
2.2.4. Phương pháp phân tích, đánh giá.....	34
2.2.5. Hệ thống các chỉ tiêu nghiên cứu	38
Chương 3. THỰC TRẠNG NGHÈO VÀ GIẢM NGHÈO CHO CÁC HỘ NÔNG DÂN TẠI THỊ XÃ SÔNG CÔNG TỈNH THÁI NGUYÊN.....	42
3.1. Đặc điểm của thị xã Sông Công, tỉnh Thái Nguyên.....	42
3.1.1. Đặc điểm tự nhiên.....	42
3.1.2. Đặc điểm về kinh tế - xã hội.....	43
3.2. Thực trạng nghèo và giảm nghèo của các hộ nông dân trên địa bàn thị xã Sông Công tỉnh Thái Nguyên.....	54
3.2.1. Thực trạng nghèo và một số kết quả giảm nghèo của các hộ nông dân ở thị xã Sông Công tỉnh Thái Nguyên	54
3.2.2. Thực trạng nghèo của nhóm hộ điều tra	61
3.2.3. Đánh giá chung về công tác giảm nghèo cho các hộ nông dân trên địa bàn thị xã Sông Công.....	76
Chương 4. GIẢI PHÁP GIẢM NGHÈO BỀN VỮNG CHO CÁC HỘ NÔNG DÂN TẠI THỊ XÃ SÔNG CÔNG TỈNH THÁI NGUYÊN.....	81
4.1. Phương hướng, mục tiêu giảm nghèo bền vững cho các hộ nông dân tại thị xã Sông Công - Tỉnh Thái Nguyên.....	81
4.1.1. Phương hướng giảm nghèo bền vững cho các hộ nông dân tại thị xã Sông Công tỉnh Thái Nguyên	81
4.1.2. Mục tiêu giảm nghèo bền vững cho các hộ nông dân tại thị xã Sông Công tỉnh Thái Nguyên	82
4.2. Các giải pháp giảm nghèo bền vững cho các hộ nông dân tại thị xã Sông Công - Tỉnh Thái Nguyên	83
4.2.1. Các giải pháp về kinh tế.....	83
4.2.2. Các giải pháp về tổ chức thực hiện.....	84
4.3. Kiến nghị.....	86
KẾT LUẬN	90
TÀI LIỆU THAM KHẢO	91
PHỤ LỤC.....	93

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

BQ	:	Bình quân
CC	:	Cơ cấu
CMT10	:	Cách mạng tháng Mười
CMT8	:	Cách mạng tháng Tám
CN & XDCB	:	Công nghiệp và xây dựng cơ bản
DT	:	Doanh thu
ĐVT	:	Đơn vị tính
GDP	:	Tổng sản phẩm quốc nội
GO	:	Tổng thu
GTSX	:	Giá trị sản xuất
IC	:	Tổng chi
TB	:	Trung bình
TNBQ	:	Thu nhập bình quân
UBND	:	Ủy ban nhân dân
VA	:	Giá trị gia tăng

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 1.1:	Tỷ lệ nghèo đói theo chuẩn quốc gia giai đoạn 2006- 2010	26
Bảng 2.1:	Số hộ nông dân thực tế và sự lựa chọn số hộ điều tra.....	34
Bảng 3.1:	Tình hình sử dụng đất của thị xã Sông Công giai đoạn 2011 - 2013.....	44
Bảng 3.2:	Tình hình nhân khẩu và lao động của thị xã Sông Công năm 2013	44
Bảng 3.3:	Kết quả sản xuất các ngành kinh tế của thị xã Sông Công năm 2011 - 2013	51
Bảng 3.4:	Mức sống của người dân trong thị xã giai đoạn 2009 - 2013	52
Bảng 3.5:	Giá trị sản xuất công nghiệp, xây dựng của thị xã Sông Công từ 2009 - 2013	54
Bảng 3.6:	Giá trị sản xuất nông, lâm nghiệp của thị xã Sông Công từ 2009 - 2013.....	55
Bảng 3.7:	Thực trạng nghèo của các hộ nông dân tại thị xã Sông Công từ năm 2009 - 2013	56
Bảng 3.8:	Kết quả giảm nghèo của các hộ nông dân tại thị xã Sông Công năm 2009 và 2013	60
Bảng 3.9:	Thông tin chung của chủ hộ năm 2013	61
Bảng 3.10:	Tình hình đất đai của nhóm hộ năm 2013.....	63
Bảng 3.11:	Tài sản phục vụ sản xuất của nhóm hộ năm 2013	64
Bảng 3.12:	Nhu cầu vốn sản xuất của nhóm hộ năm 2013	66
Bảng 3.13:	Thu nhập từ sản xuất nông nghiệp của nhóm hộ năm 2013	64
Bảng 3.14:	Chi phí sản xuất nông nghiệp của nhóm hộ năm 2013	66
Bảng 3.15:	Tình hình sản xuất lâm nghiệp của nhóm hộ năm 2013	70
Bảng 3.16:	Tình hình thu, chi hoạt động dịch vụ của nhóm hộ năm 2013	71
Bảng 3.17:	Tổng hợp thu, chi của nhóm hộ điều tra năm 2013	72
Bảng 3.18:	Kết quả và hiệu quả sản xuất của nhóm hộ năm 2013.....	73
Bảng 3.19:	Phân loại hộ điều tra theo tiêu chuẩn nghèo	75
Bảng 3.20:	Tổng hợp nguyên nhân nghèo của nhóm hộ điều tra.....	77

DANH MỤC CÁC BIỂU, ĐỒ THỊ

Biểu 3.1:	Cơ cấu kinh tế ngành trên địa bàn thị xã Sông Công năm 2009 và 2013....	54
Đồ thị 3.2:	Đường cong Lorenz	76
Đồ thị 3.3:	Tỷ lệ hộ nông dân nghèo thị xã Sông Công giai đoạn 2009-2013.....	76

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài

Nghị quyết Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ XI đã xác định một trong những nhiệm vụ chủ yếu của phát triển đất nước trong giai đoạn 2011 - 2015 là “Tạo bước tiến rõ rệt về thực hiện tiến bộ và công bằng xã hội, bảo đảm an sinh xã hội, giảm tỷ lệ hộ nghèo”. Và Nghị quyết số 80/NQ-CP cũng đã xác định “*Giảm nghèo bền vững là một trọng tâm của Chiến lược phát triển kinh tế - xã hội năm 2011 - 2020 nhằm cải thiện và từng bước nâng cao điều kiện sống của người nghèo, trước hết là ở khu vực miền núi, vùng đồng bào dân tộc thiểu số; tạo sự chuyển biến mạnh mẽ, toàn diện ở các vùng nghèo; thu hẹp khoảng cách chênh lệch giữa thành thị và nông thôn, giữa các vùng, các dân tộc và các nhóm dân cư*”. Sự nghiệp giảm nghèo được đặt trước giai đoạn phát triển mới mà ở đó mục tiêu giảm nghèo bền vững là một thành tố liên hệ mật thiết với định hướng chiến lược đề đến năm 2020, Việt Nam cơ bản trở thành nước công nghiệp theo hướng hiện đại. Công cuộc xóa đói, giảm nghèo phải có cách tiếp cận mới, tính đầy đủ hơn nhu cầu tối thiểu về vật chất, tinh thần của người dân và tiếp cận dần với chuẩn nghèo thế giới

Ở Việt Nam, xét về trình độ phát triển kinh tế, nước ta vẫn là một nước nông nghiệp lạc hậu với hơn 70% dân số sống ở nông thôn. Lực lượng lao động chủ yếu vẫn là nông dân và canh tác nông nghiệp vẫn là hoạt động đặc trưng phổ biến của nền kinh tế. Do đó, số hộ nghèo và tình trạng nghèo đói ở nước ta chủ yếu vẫn là ở nông thôn. Trước đổi mới, trong nền kinh tế kế hoạch hóa tập trung, đời sống và thu nhập của người giàu và người nghèo đã có sự chênh lệch nhưng không lớn. Khi nền kinh tế thị trường càng phát triển, sự phân hóa giàu - nghèo ngày càng mạnh mẽ. Chính vì vậy, Đảng và Nhà nước ta coi việc xóa đói, giảm nghèo là một chủ trương lớn nhằm cải thiện đời sống vật chất và tinh thần cho người nghèo, thu hẹp khoảng cách về trình độ phát triển giữa các vùng, địa bàn và giữa các dân tộc, nhóm dân cư hướng tới mục tiêu phát triển bền vững. Sau hơn hai mươi năm đổi mới, nền kinh tế nước ta tăng trưởng nhanh đã tạo ra nhiều việc làm cho người nghèo; nhiều chương trình, dự án phát triển kinh tế được hướng vào mục tiêu xóa đói, giảm nghèo, đặc biệt là Chương trình mục tiêu Quốc gia giảm nghèo được triển khai đồng bộ với